

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KESKI-SUOMEN KALASTUSALUEPÄIVÄ

Kokousmateriaali

Jämsä 14.12.2010

KESKI-SUOMEN KALASTUSALUEPÄIVÄ 2010

KALASTUSALUEPÄIVÄN OHJELMA

Aamupäivän teema:

- Klo 12.00 ***Tilaisuuden avaus: näyttääkö kalastuslain uudistus tuovan muutoksia?***
Kalatalouspäällikkö Matti Sipponen, Keski-Suomen ELY-keskus
- Klo 12.30 ***Kestävän kalastuksen periaate kalakantojen hoidossa – tarvitaanko kalanistutuksia?***
Professori Hannu Lehtonen, Helsingin yliopisto
- Klo 13.15 ***Eurooppalaiset trendit vapaa-ajankalastuksessa***
Neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste, maa- ja metsätalousministeriö
- Klo 14.00 Iltapäiväkahvi
- Klo 14.30 ***Miksi vierasperäisten lohikalojen istutuksia tulisi välttää?***
FT Kai Korsu
- Klo 15.15 ***Mikä ihmeen AVI? Miten aluehallintovirasto suojelee kalavesiä?***
Ympäristöylitarkastaja Jaakko Tuhkanen, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto/
Ympäristölupavastuualue
- Klo 16.00 ***Lopuksi***
- Klo 16.15 ***Kalastusaluepäivä päättyy***

KESKI-SUOMEN KALASTUSALUEPÄIVÄ

ESITELMIEN PITÄJÄT:

Matti Sipponen, K-S ELY-keskus

Hannu Lehtonen, Helsingin yliopisto

Tapio Hakaste, Maa- ja metsätalousministeriö

Kai Korsu, Oulun yliopisto

Jaakko Tuhkanen, LSSAVI

Kalastusaluepäivän yleisöä

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Näyttääkö kalastuslain uudistus tuovan muutoksia?

Keski-Suomen kalastusaluepäivä
14.12.2010

Matti Sipponen

- perinteenä hidas uudistustahti
- yli 1000 sivua valmisteluaineistoa
- omistusoikeuden loukkaamattomuus
- 70 hengen valmistelukoneisto
- jatkoaika v. 2011 loppuun

Sisävesikalastuksen kehityskaaret (Cowx & Arlinghaus 2008)

**Käyttämäärä,
pääasialliset
asianosaiset**

Kalankasvatus,
kaupallinen kalastus

VK, veteen
liittyvät
harrastukset

Suojelu

Teollistumisaste ja ihmisen vaikutus

Kalastuksen säätely (kohdistuu kalastukseen)

Hoitokeino

Kannan vahvistaminen (kohdistuu kalakantaan)

Kunnostus (kohdistuu ekosysteemiin)

1§ Lain tarkoitus

- turvataan kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto
- ”Kestävä tuotto oli omaksuttu etenkin metsä- ja kalatalouden piirissä kuvastamaan pyrkimystä kerätä talteen vain luonnonvarojen vuotuinen tuotto kajoamatta tuoton perustana olevaan pääomaan”.
- kalakantojen luontainen elinkierto sekä kalavarojen ja muun luonnon monimuotoisuus.

Perustuslain 20 §: vastuu ympäristöstä

Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Luonnon monimuotoisuus:

- Biodiversiteetti eli luonnon monimuotoisuus (myös biologinen monimuotoisuus, luonnon kirjo tai elonkirjo)
- Useita tarkastelutasoja:
  - Yhden lajin yksilöiden **perinnöllinen muuntelu**
  - **Lajien** monipuolisuus (tietyn alueen) **eliöyhteisössä** (lajidiversiteetti). Lajidiversiteettiin vaikuttavat lajien lukumäärä ja niiden suhteellinen runsaus.
  - **Eliöyhteisöjen** monipuolisuus (tietyllä alueella)

Kalastuksen järjestäminen

- hallintoyksiköiden yhteistoiminta
  - kalatalousalueiden rahoituksessa otettaisiin huomioon osakaskuntien kalatalousalueelle siirtämät tehtävät
- kalatalousalue: kalataloudellisesti yhtenäinen vesistöalue
  - omistajaorganisaatio?
  - yhteistyöorganisaatio? (Elinor Ostrom, taloustieteen Nobelpalkinto 2009)
- alueellinen kalatalouden neuvottelukunta

Kalavarojen käyttö

- **Kalojen pyyntimitat**
  - Kalojen lisääntymisen turvaamiseksi ja kasvupotentiaalin hyödyntämiseksi säädettyjä pyyntimittoja pienemmän tai suuremman kalan pyytäminen on kielletty
- **Vaelluskalojen kulun turvaaminen**
  - Vaeltavien lohikalojen kalastaminen sellaisella alueella, pyydyksellä, kalastustavalla tai sellaisena ajankohtana, että niiden kulku tai luontainen elinkierto oleellisesti vaarantuu, on kielletty.
- **Uhanalaisten eläinlajien suojelu**
  - Vesialueella, jossa esiintyy luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla uhanalaiseksi määriteltyä eläinlajia, ei saa kalastaa sellaisella pyydyksellä, kalastustavalla tai sellaisena ajankohtana, että uhanalaisen eläinlajin elinvoimaisena säilyminen vaarantuu.
- **Kalojen ja rapujen istuttaminen**
  - Kalojen istuttaminen on sallittu ainoastaan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritettyjen periaatteiden mukaisesti. Istutuksesta on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.
- **Istutettavien kalojen merkintä**
  - Lohen tai taimenen vaelluspoikasen istuttaminen edellyttää, että ne on merkitty ennen istuttamista sellaisella merkinnällä, joka voidaan ulkoisesti tunnistaa kalasta.

Käyttö- ja hoitosuunnitelma

- Kalatalousalue laatii ehdotuksen alueensa kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi. Käyttö- ja hoitosuunnitelman *tarkoituksena on / tulee* turvata alueen kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto sekä biologinen monimuotoisuus.
- ELY-keskus hyväksyy kalatalousalueen ehdotuksen alueen kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi.

Muuta

- Kalastuskortti > 18-vuotiaille

Muuta

- Korkein hallinto-oikeus (KHO 24.6.2010/1579)
  - kaikki kalastusalueen päätökset ovat valituskelpoisia KalL 85§:n nojalla
  - Kalastusalueen on sovellettava hallintolain säännöksiä tiedoksiannosta kaikkiin päätöksiin
- Jukka Syrjäsen väitöstilaisuus lauantaina
18.12.2010 klo 12
- Jyväskylän yliopiston Ylistönrinteen Ambiotica
rakennuksen saliin YAA 303,
- Osoite Survontie 9
- Kalastusaluepäivän esitykset löytyvät:
www.ely-keskus.fi/Keski-Suomi

Kestävän kalastuksen periaate kalakantojen hoidossa – tarvitaanko kalanistutuksia?

Hannu Lehtonen
Helsingin yliopisto

Keski-Suomen kalastusaluepäivä
Jämsä 14.12.2010

Eräitä kalavarojen hyödyntämisen ongelmia sisävesissä

- Kalakantojen hoito ja vallitseva kalastus eivät läheskään aina kohtaa toisiaan.
- Kalastus ei tapahdu kestävän käytön periaatteella, mm. ylikalastusta tapahtuu monien kalakantojen kohdalla.
- Kalastuksen kohdistuminen saalislajiston ja kalojen koon suhteen on väärä.
- Elinympäristöt ovat osin muuttuneet lisääntymiselle sopimattomiksi.
- Istutuskeskeinen kalakantojen hoito on paikoin vakava ongelma.

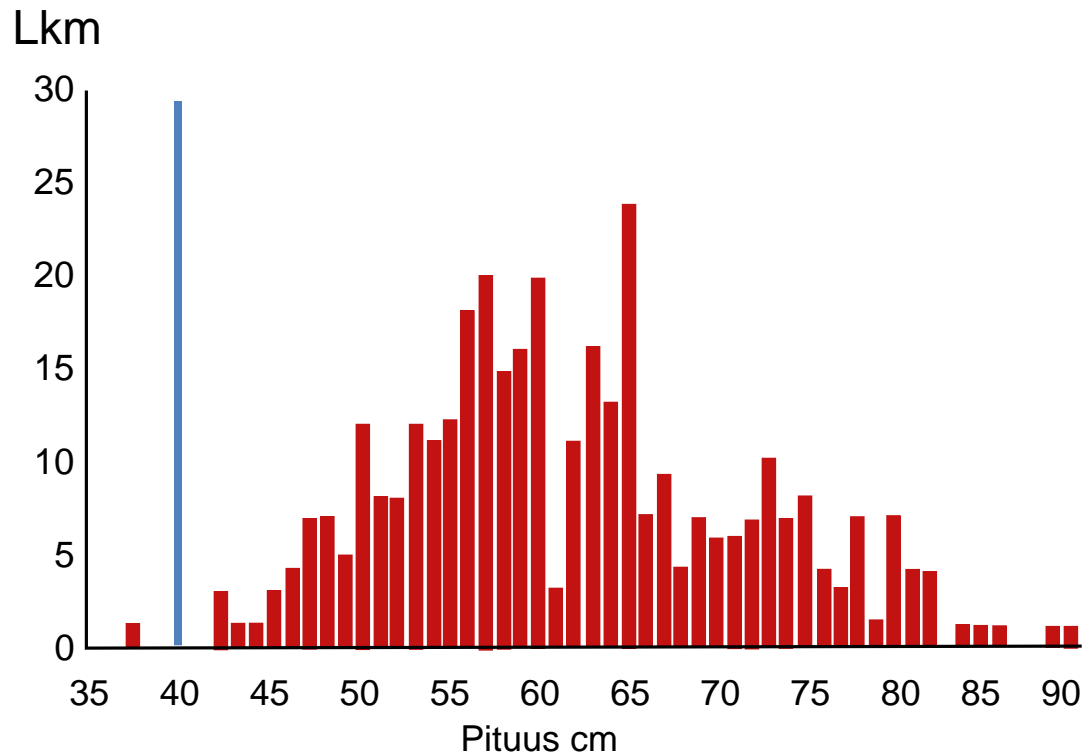
ja niiden seurauksia.....

1. Kalakannan uusiutuminen ja tuotanto heikkoa
  - saaliiksi haluttujen kalojen määrä/saalis/laatu
2. Kalakannan ominaisuudet
  - nopeakasvuiset yksilöt vähenevät
  - keskikoko pienenee
  - kannan perinnölliset ominaisuudet muuttuvat
  - jälkeläistuotanto heikentyy
3. Ympäristö kärsii
  - petokalojen väheneminen voi edesauttaa särkikalojen runsastumista ja edelleen veden laadun heikentymistä, mikä haittaa erityisesti petokaloja (noidankehä)
4. Istutetut kalat kilpailevat luonnonkalojen kanssa ja paikoin myös risteytyvät niiden kanssa.

Muutokset voivat olla nopeita (kannan romahdus) tai hitaita ja vaikeasti havaittavia (keskikoon, kasvun ja lisääntymisen heikkeneminen)

Äskettäin valmistunut Suomen lajien uhanalaisuusraportti listasi mm. järvilohen, meritaimenen ja Saimaan nieriän äärimmäisen uhanalaisiksi, järvitaimenen ja ankeriaan erittäin uhanalaisiksi sekä planktonsiian vaarantuneeksi.

Harjoitettu kalastus on huomattavalta osalta syyllinen tilanteeseen.

Kudulle nousevien taimenten pituusjakautuma Kävlingeåssa (Ruotsi)

Ei ole sama miten kalastetaan

Nopeakasvuisia yksilöitä valikoiva kalastus huonontaa kalakannan perinnöllisiä ominaisuuksia.

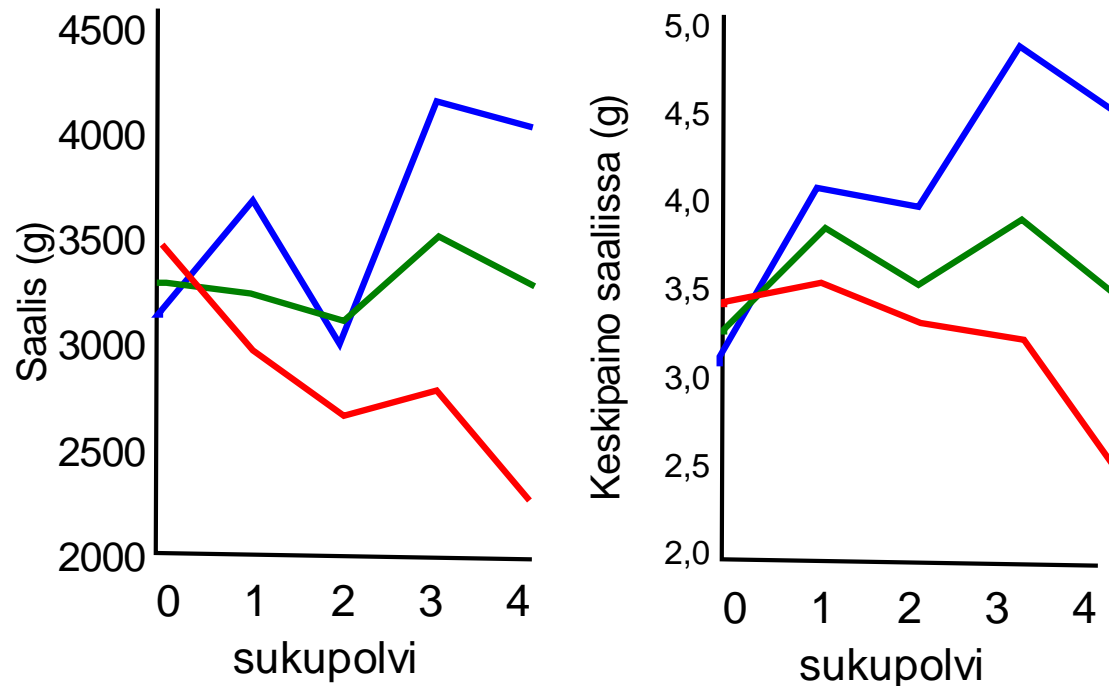
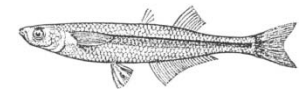
Lainsäädännössä olevat rajoitukset ovat yleensä vaatimattomia, eivätkä yleensä riittäviä kestävän käytön kannalta.

Kalastuksen säätelyssä on pyritty siirtymään yleisistä rajoituksista kohti alueellisempaa säätelyä - yleensä heikohkolla menestyksellä. Onko syynä tiedon, tiedonkulun vai valvonnan puute? – Muutoksia on kuitenkin tapahtumassa!

Science-lehdessä julkaistu tutkimus osoitti nopeakasvuisimpien kalojen voimaperäisen pyynnin pienentäneen keskikoon jopa puoleen vain neljän sukupolven aikana

Vaikutus kokonaissaaliiseen ja kalan keskikokoon kun atlantin hopeakylkiä (*Menidia menidia*) poistettiin seuraavasti

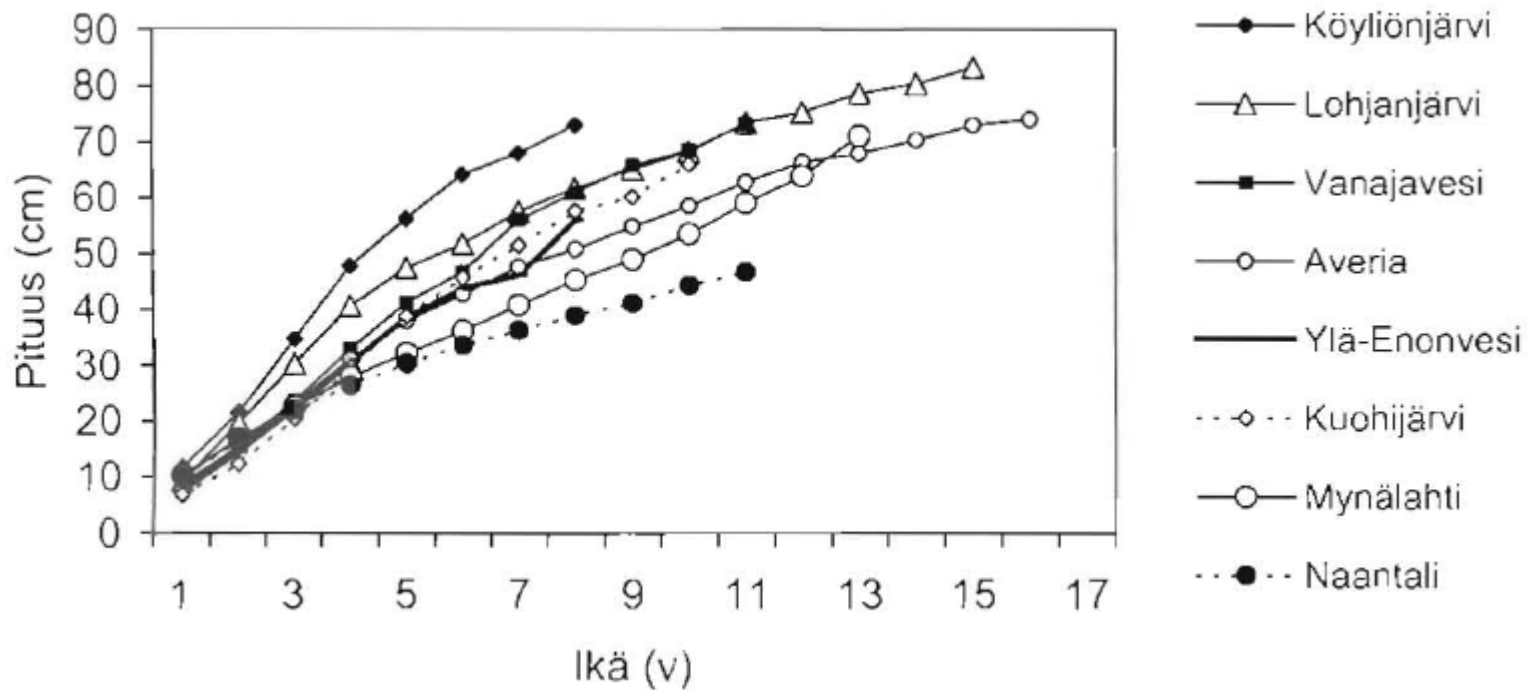
- pienikokoisimmat 90 % poistettiin
- poistettiin kaikenkokoisia 90 %
- suurikokoisimmat 90 % poistettiin

Lähde: Conover & Munch 2002. Science 297:94-96.

Nopeakasvuisiin yksilöihin kohdistuva kalastus heikentää kalojen kasvua ja tuotantoa

”Yhä enemmän on saatu näyttöä siitä, että kuhan kasvuerot eri vesien välillä ovat kalastuksen vaikutusta” (Heikinheimo ym. 2008)

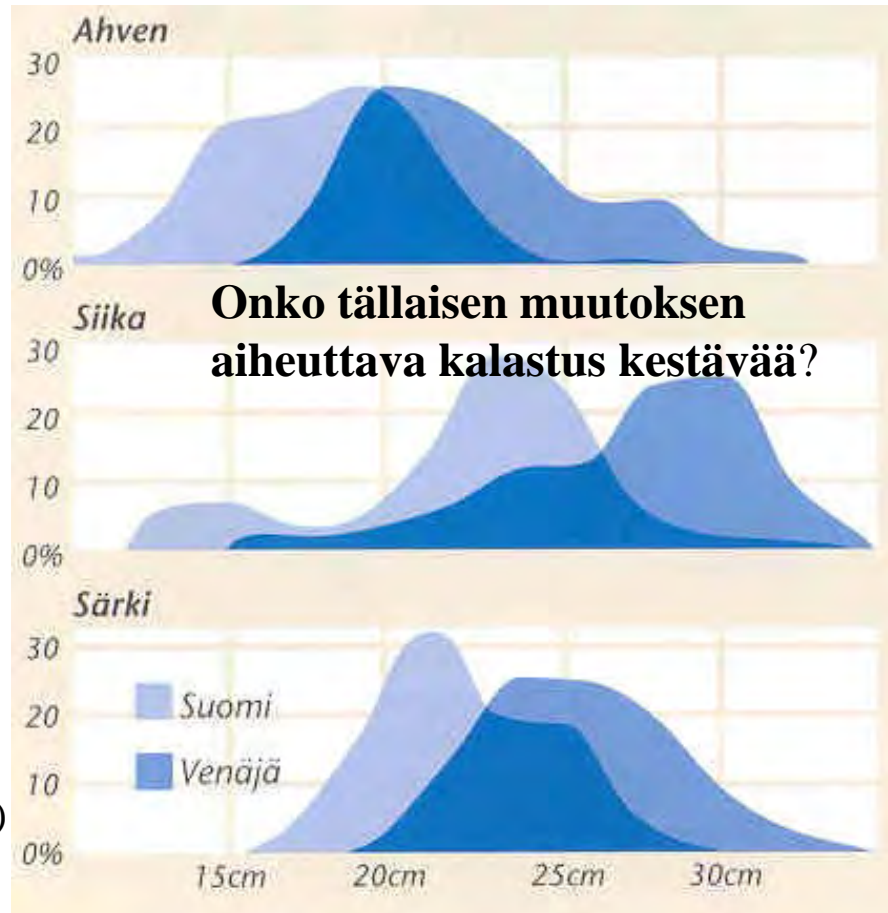
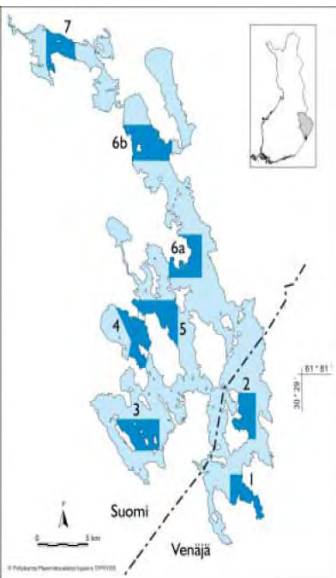

Kuhan kasvu eräissä järvissä ja Saaristomerellä (Heikinheimo ym. 2008)

Kalastuksen vaikutus Karjalan Pyhäjärvellä

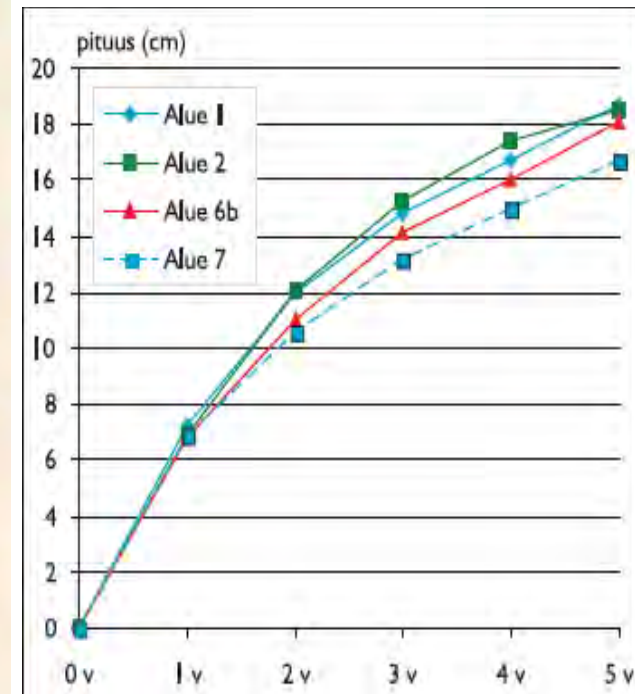
- Venäjän puoleiset osat olleet kalastamattomia
- Suomen puolella normaali kalastus

Ahvenen, siian ja särjen kokojakauma 1979-1981

Onko tällaisen muutoksen aiheuttava kalastus kestävää?

Ahvenen kasvu Pyhäjärven eteläisimmillä (1 ja 2) ja pohjoisimmilla (6b ja 7) alueilla (Rask ym. 2005).

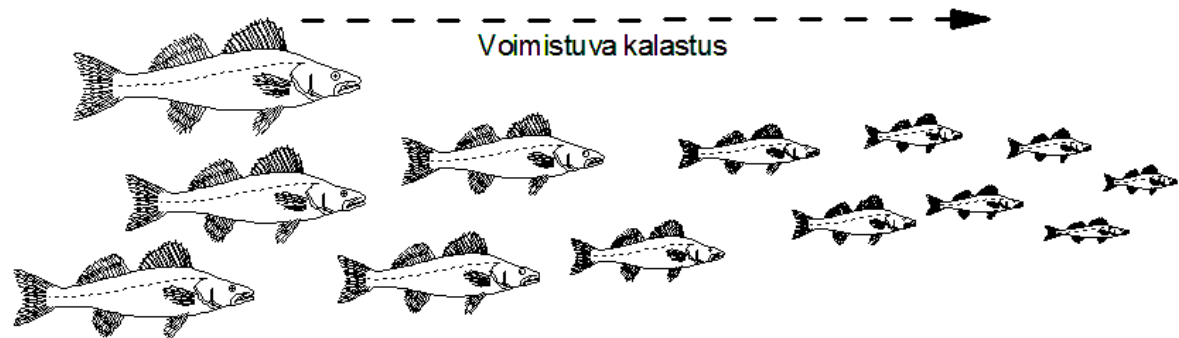
Kalavedet kuntoon,
Salminen & Böhling (toim.)
2002

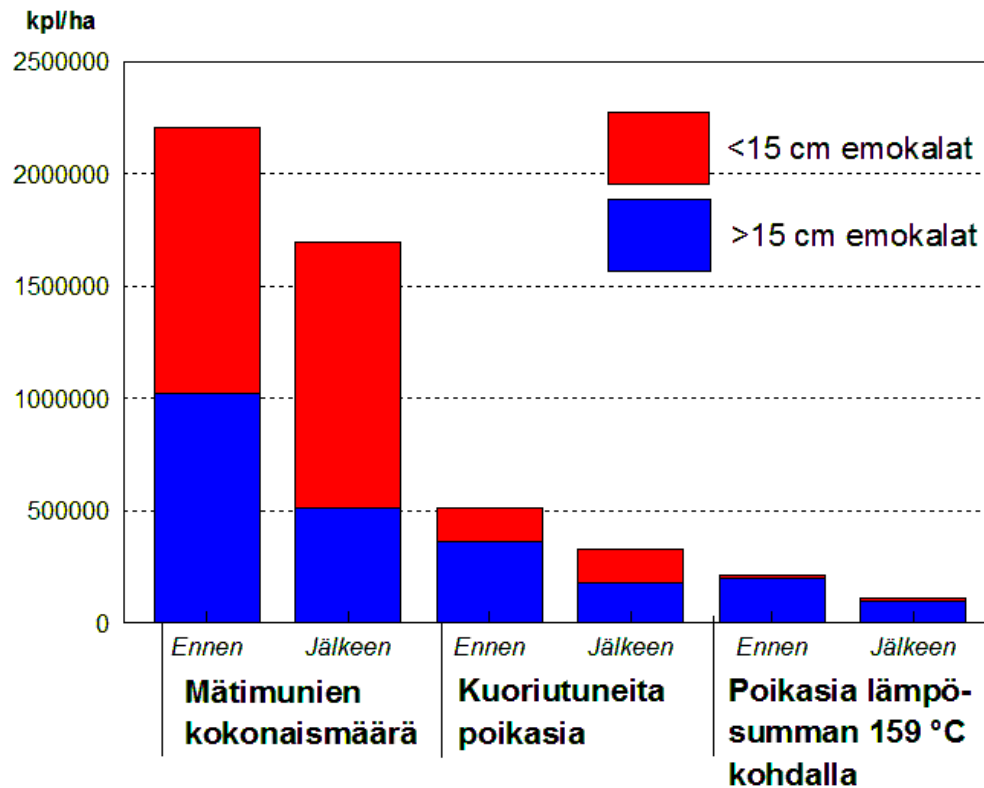
Isot emokalat ovat äärimmäisen tärkeitä populaatiolle

Terveessä kalakannassa on paljon isokokoisia kutukaloja. Niillä on enemmän ja kookkaampia mätimunia, jotka sisältävät runsaammin ruskuaista kuin pienten emojen.

Isojen emokalojen poikaset kasvavat jopa kolminkertaisella nopeudella ja kestävät ravinnon puutetta yli kaksinkertaisen ajan pienten emokalojen jälkeläisiin verrattuna.

Valikoivat pyydykset, kuten verkot, poistavat ensimmäisenä nopeakasvuisimpia yksilöitä. Kalastus jalostaa kalakantaa väärään suuntaan.

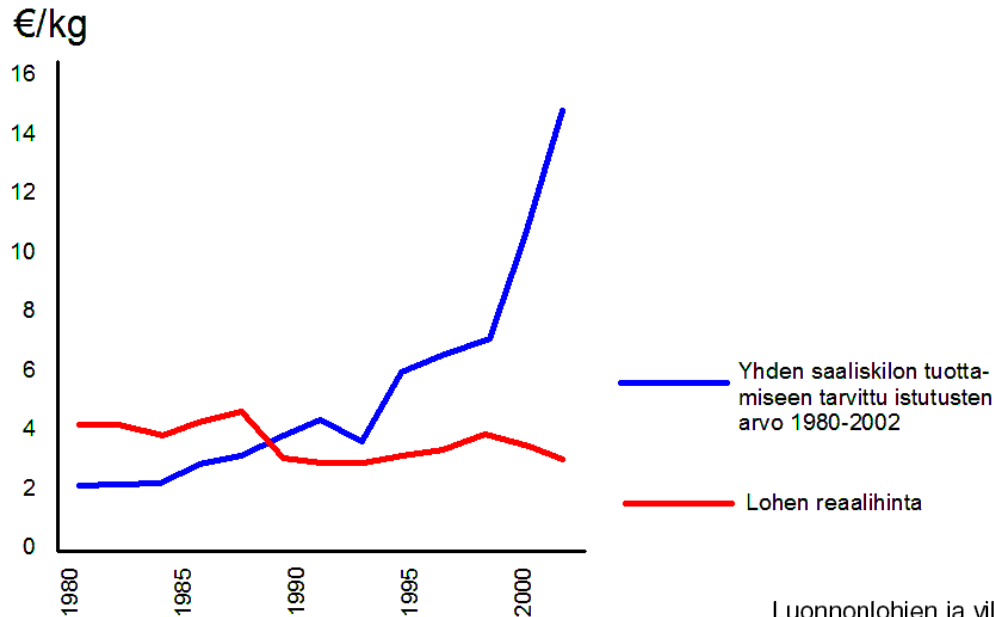
Kalastuksen vaikutus kolmessa kehitysvaiheessa olevien ahventen jälkeläismäärään ennen ja jälkeen kalastuksen, jolla Evon Majajärvestä poistettiin puolet yli 15 cm pitkistä ahvennaaraista. Lämpösumma 159°C edustaa mediaania ilman ravintoa pidettyjen poikasten kuoleman aiheuttaneesta lämpösummasta (Olin ym. 2010).

Kalanistutuksista

Istutuksilla on ollut mittavia vaikutuksia Suomen vesissä. Niiden seurauksena mm.

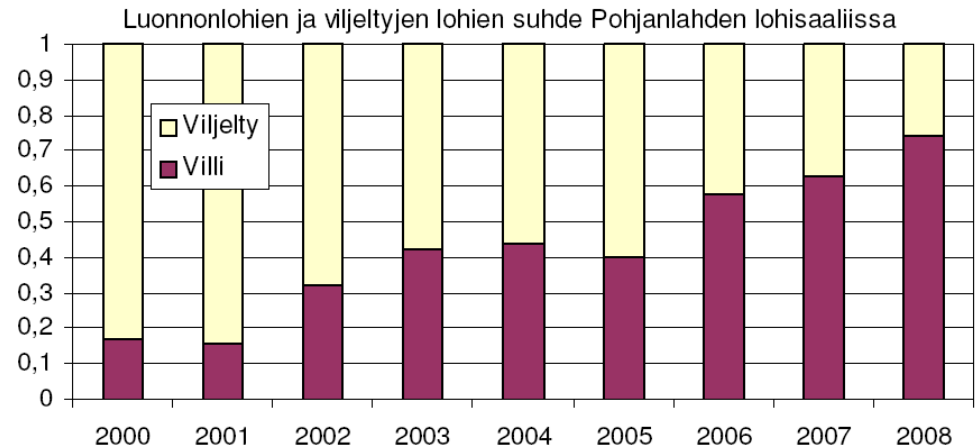
- Ylläpidetään joidenkin kalalajien kalastusta tapauksissa, joissa ei ole lisääntymismahdollisuuksia.
- On laajennettu usean lajin levinneisyysaluetta uusiin vesiin, myös vedenjakajien yli.
- On siirretty geenejä uusiin vesiin. Seurauksena on tapahtunut risteytymistä ja introgressiota (geenien siirtymistä lajista toiseen) alkuperäisten kalojen kanssa.
- Vierasperäiset istutuskannat ovat vaarantaneet alkuperäisten kantojen olemassaolon ja monimuotoisuuden.

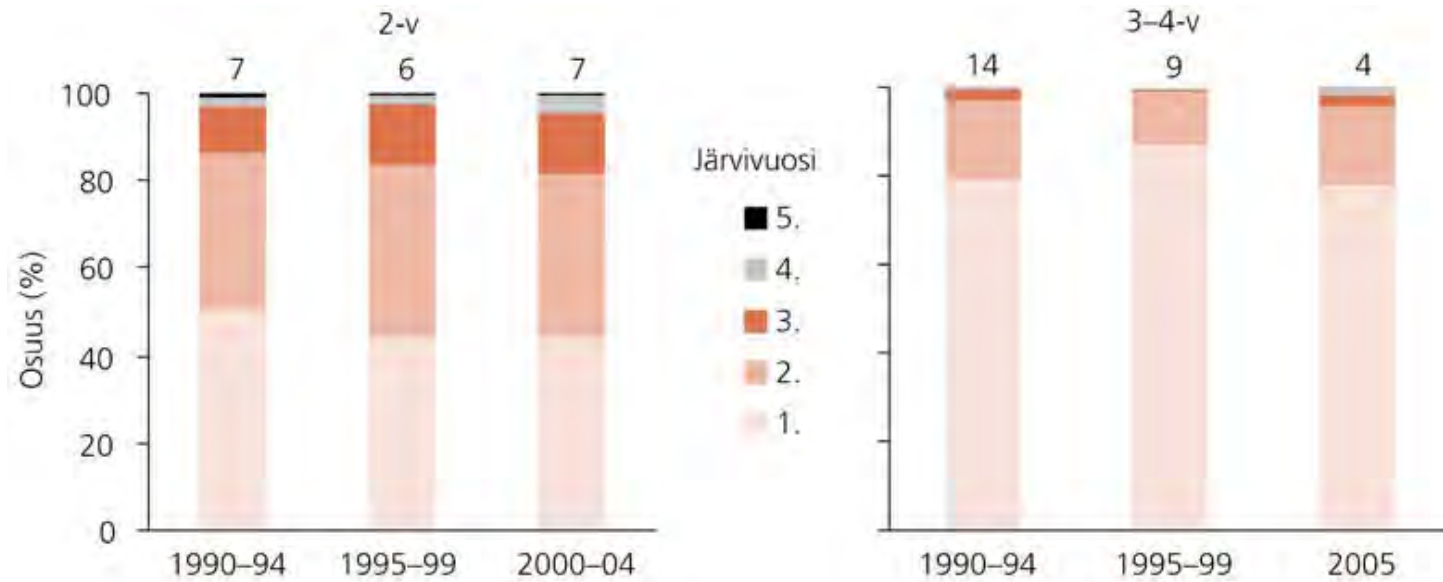
Istutukset maksavat – saadaanko rahalle vastinetta?

Pohjanlahden lohi-
istutusten rahallinen arvo
suhteessa istutusten
tuottamaan saaliiseen
(euroa/saaliskilo) Matti
Salminen RKTL

Vuonna 2008 Itämereen istutettiin 5,5 miljoonaa lohismolttia / luonnonpoikasten määrä oli 2,5 miljoonaa

Merkkivalautusten jakautuminen Päijänteeseen pohjoisesta laskevissa reittivesissä 2- ja 3-4-vuotiailla taimenistukkailla. Merkintäerien lukumäärät pylväiden päällä. Istutuksista saadun saaliin kokonaispaino oli keskimäärin 34 % (2–112 %) istukkaiden painosta (Syrjänen ym. 2010).

Mitä sitten voitaisiin tehdä?

Monipuolisen ja kestäväen kalastuksen kehittämisen perusteina voidaan pitää muutamia nyrkkisääntöjä, kuten

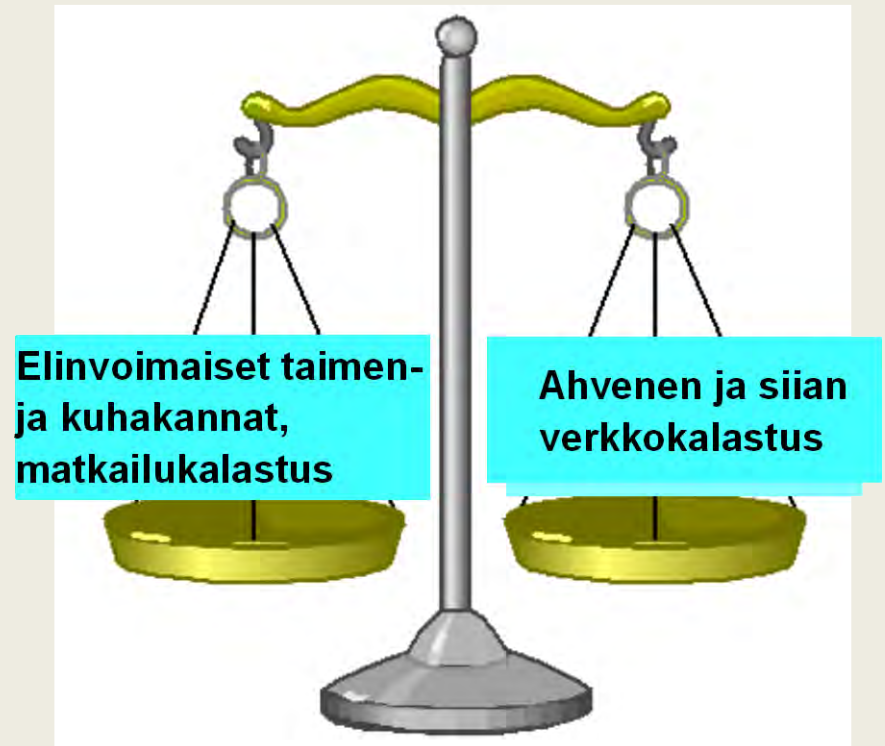
- 1) Kalakantojen luontaisten lisääntymisolosuhteiden turvaaminen ja palauttaminen siellä, missä ne eivät vielä ole kunnossa.
- 2) Kalakannan rakenteen säilyttäminen terveenä, varsinkin toistuvaiskutijoiden riittävän määrän turvaaminen.
- 3) Kalastuksen säätelyn etusija istutuksiin verrattuna.
- 4) Istutusten sovittaminen vallitsevaan kalastukseen ja luvanvaraisuus.

Kalastuksen säätely ja ohjaus tulisi nivoa keskeiseksi osaksi kalavesien hoitotoimintaa

Ovatko tavoitteet realistisia?

- Ollaanko valmiita muuttamaan kalastuksen rakennetta?
- Harvempiin verkkoihin ja suurempiin alamittoihin siirtyminen?
- Elinympäristöjen kunnostaminen ja suojele.
- Resurssit luonnollisen lisääntymisen palauttamiseen ja lisääntymisalueiden kunnostamiseen ?

Kumpi painaa vaakakupissa enemmän?

Kiitos kärsivällisyydestä!

Eurooppalaiset trendit vapaa- ajankalastuksessa ja vähän kotimaisessakin

Tapio Hakaste

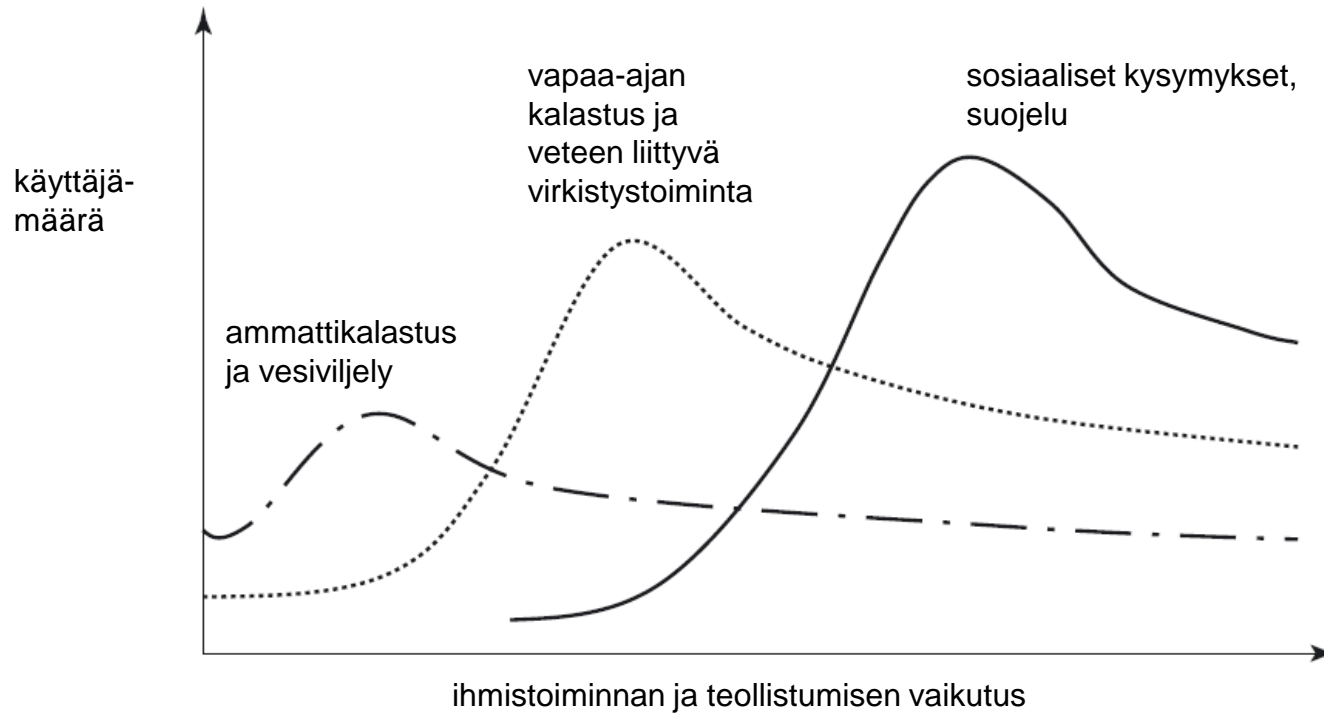
Neuvotteleva virkamies

MMM, kala- ja riistaosasto

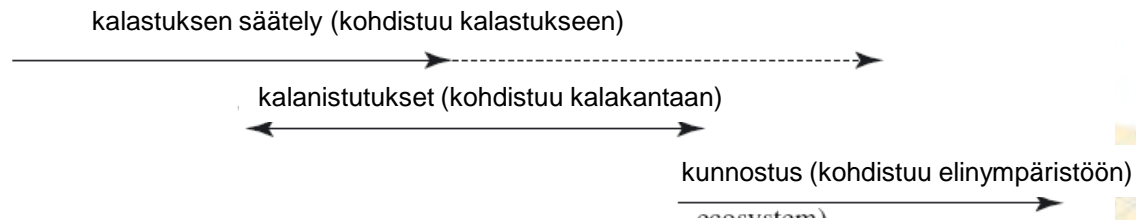

Sisävesikalastuksen trendit

- Kuvio sisävesikalastuksen elinkaarista, joka toistuu useissa artikkeleissa, Ian Cowx (Britannia), Robert Arlinghaus (Saksa)

hoitotavat

taustaa kuvan tulkinnalle

- Kehittyvät maat jatkumon alkupäässä, Eurooppa lähellä jatkumon loppupäätä
- Euroopassa sisävesikalastuksen saalis ei ole noussut enää pitkään aikaan
- Laaja katsaus sisävesien kalastukseen ja sen kestävyYTEEN, erityisesti Euroopassa, Robert Arlinghaus, Thomas Mehner, Ian G. Cowx 2002
- Suurimmat haitat kalastukselle ovat aiheutuneet elinympäristön muutoksista
  - Vaellusesteet, vesirakentaminen,
  - Rehevöityminen, muu saastuminen
- Ongelmat on pyritty ratkaisemaan kalaistutuksia lisäämällä

Kriittistä tarkastelua

- Istutukset
  - Istutukset jättäneet varjoonsa muut ongelmien aiheuttajat ja ratkaisukeinot, mukaan lukien kalastuksen
  - Eivät riitä yksin ratkaisemaan kalakantoihin ja kalastukseen liittyviä ongelmia.
- Vapaa-ajankalastuksella on myös vaikutuksia, sekä positiivisia että negatiivisia
  - Pyydykset valikoivia, kalojen vahingoittuminen pyydyksissä, pyydystä ja päästä -kalastuksen aiheuttama kuolleisuus, kalastajat kuluttavat rantoja ym.
- Katsaus kalavesien hoitamisen ja kalastuksen säätelyn vaikeuteen
  - Sisävesillä perinteillä on paljon suurempi rooli kuin merillä
  - Kokonaisuuksien vaikea hahmottaminen, etenkin kun otetaan huomioon aikaviive kalojen lisääntymisestä niiden kasvuun pyyntikokoon.

Eurooppalaiset huolet tuttuja myös Suomessa

- Istutustoiminnan heikko suunnittelu ja tuloksellisuuden vähäinen arvointi
- Kalastuksen kohdistuminen kookkasiin petokaloihin ja särkikalojen jääminen vähemmälle huomiolle ja
- Väestön ikääntymisen ja muun muuttumisen mukanaan tuovia vaikutuksia kalastuksen harrastamiselle ei tunneta eikä ole juuri tutkittu
- Harrastusten muuttuminen, suurempi kilpailu eri lajien harrastajista
- Kalastuksen säätelyn ja kalastuksen järjestämisen vaikeus

Vapaa-ajankalastuksessa nähdään myös suuri potentiaali

- Yleinen, kiinnostava harrastus
- Euroopassa 25 miljoonaa vapaa-ajankalastajaa, 6.5% EU:n kansalaisista, harrastukseen käytetään 25 miljardia €/vuosi
- Tuottaa sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä
- Vapaa-ajankalastuksella voi olla merkittävä rooli myös vesiensuojelussa ja luonnonsuojelussa
- Vapaa-ajan kalastukseen ja sisävesien kalastukseen suhtaudutaan yleensä positiivisesti

Vapaa-ajankalastus ja EU

- Vesienhoitolaki, vesipuidedirektiivi
  - Tuo esiin myös vesien fysikaalisen muuttumisen, padot
    - Selvä ero painotuksissa mm. suomalaiset ja saksalaiset vesienhoitosuunnitelmat
  - Kalastus ei ole mukana vesienhoitolain arvioinnissa
- Meristrategiadirektiivi
  - Kalastus selvästi mukana, tuo tarkasteluun kalastuksen vaikutukset (merellä) mm. saaliin ikä- ja kokorakenteeseen
  - Ekosysteemilähestymistapa
- Vieraslajit
  - Vieraslajistrategia, EU ja Suomi
  - Kritiikkiä ja huomiota istutuksiin
- Luonnonsuojelu
  - saimaannorppa, merimetso, uhanalaiset kalalajit
  - miten kalastus vaikuttaa suojeltuihin lajeihin
    - On varauduttava osoittamaan, että kalastus on kestäväää
    - Lajien uhanalaisuus, "punainen kirja"

EU:n yhteinen kalastuspolitiikka (YKP, CFP)

- Yhteinen kalastuspolitiikka (ykp), pääosin merialueella, kiintiölajit
  - Ei koske sisävesiä,
  - toistaiseksi vaikutukset vapaa-ajankalastukseen olleet vähäisiä
- Ankerias, maakohtaiset ankeriaanhoitosuunnitelmat
- Kiinnostus ja tarve myös vapaa-ajankalastustiedon tilastointiin on kasvanut
- Kysymykset sivusaaliista
- EU:n (komission) kiinnostus vapaa-ajan kalastukseen tulee kasvamaan
  - Mikä on tietopohja, kuka tekee politiikkaa, motiivit?

Vapaa-ajankalastuksen kestävyys- varmistaminen

- Euroopan sisävesikalastuskomissio, menettelyohjeet vapaa-ajankalastukselle, **EIFAC code of Practise for Recreational fisheries**
  - mm. Vapaa-ajankalastuksen arvot,
  - menettelytavat,
  - v-k käytännöt; turvallisuus, saaliin määrä, roskaaminen, ympäristö,
  - kalojen hyvinvointi ja käsittely,
  - toisten huomioonottaminen, ristiriitojen välttäminen,
  - kalastuksen hallinnointi ja säätely; ekosysteemilähestymistapa, varovaisuusperiaate, hoitostrategiat,
  - tutkimus,
  - tiedotus, opetus ja koulutus.

Vapaa-ajan kalastuksen kestävyys luonnonsuojelun näkökulmasta

- EU, Euroopan luonnonsuojelusopimus (Baselin sopimus),
  - Peruskirja vapaa-ajankalastuksesta ja biodiversiteetistä 2010
    - EIFAC ohje perustana
  - Verkkokalastus ja istutukset mainittu mahdollisina uhkatekijöinä kestävyydelle
- Vapaa-ajankalastuksen ja vesien monimuotoisuuden suojelun harmonisointi
  - Cowx, Arlinghaus, Cooke 2010
  - Nähdään monia mahdollisuuksia toimia samaan suuntaan

Ilkeät ja kesyt ongelmat

Markku Sotarauta, Svein Jentoft

1 ”KESYT” ONGELMAT

- voidaan tyhjentävästi määritellä ja vastuuttaa
- ratkaisu voidaan testata
- ratkaisu voidaan todeta
- pärjätään sektorijattelulla
- ratkaisijat voidaan määritellä

2 ”ILKEÄT” ONGELMAT

- ei voida täsmällisesti muotoilla
- määrittely on yhteydessä ratkaisuun
- ei ole yhtä syytä vaan ongelma on syiden, oireiden ja seurausten kimppu
- ei yhtä oikeaa ratkaisua, vaan ratkaisut hyviä tai huonoja suhteessa toisiinsa
- ongelmalla ei ole loppua
- monia selityksiä ja ratkaisut riippuvat siitä, minkä selityksen valitsee

”Kesyjä” ongelmia voidaan ratkoa rationaalisella otteella, mutta ”ilkeitä” ongelmia on piirittävä useasta eri suunnasta

Minkä tyyppisiä ovat kalavesien ongelmat ja niiden ratkaisumahdollisuudet?

Kalavesien hallinnointi

- Hallinnosta hallintaan (governance)
- Useimmissa tapauksissa kyseessä on välimuoto keskusjohtoisen hallinnon tai kyläpohjaisen hallintotavan välillä
- Positiivinen tulkinta, viranomaiset tekevät hallintopäätökset niin, että omistajia ja eri käyttäjätahoja kuullaan
- Negatiivinen tulkinta, kenen ehdoilla hallintaa toteutetaan
  - Kalataloushallinto, vai
    - vesien hallinnointi osana voimatalouden kokonaisuutta
    - vesien hallinnointi osana liikennettä
    - vesien hallinnointi osana luonnonsuojelua

Kalastusalan sisällä: Millä tasolla kalastuksen hallintaa halutaan

		Hyvin suuret yksiköt, monta vesistöä yhdessä		
Yksittäiset vedenomistajat	Omistajien yhteisö		Kalastusalue	Kalatalous-hallinto
		Kylätason yksiköt, yksi vesistö		

Vai

Kenen ehdoilla hallintaa toteutetaan

Luonnonsuojelu
Uhanalaiset lajit

Kalastus ?

Voimatalous,
Suomen
kilpailukyky

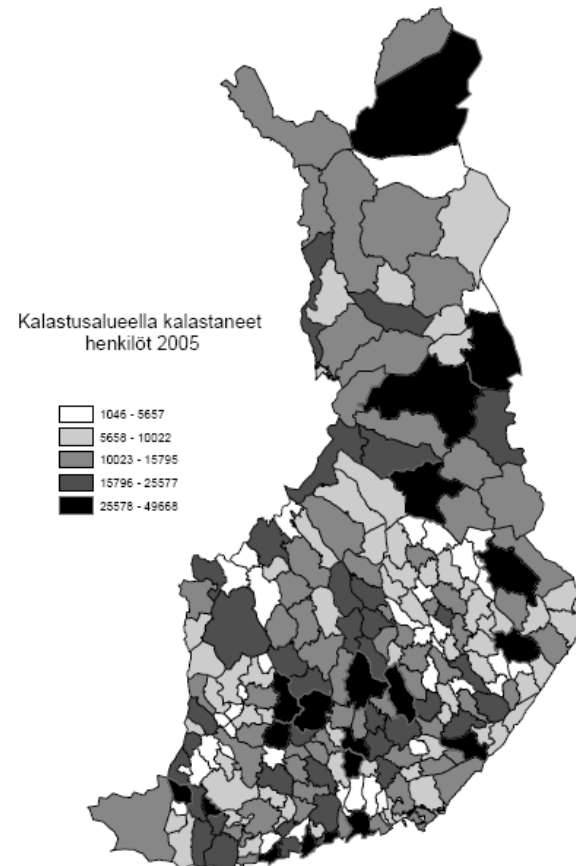
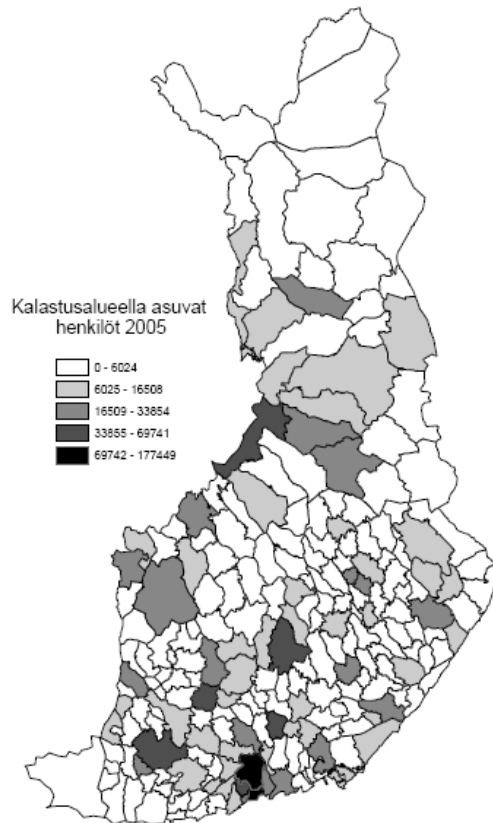
Voimatalous,
ilmaston-
muutoksen
torjunta

Luonnonsuojelu
elinympäristöjen
suojelu

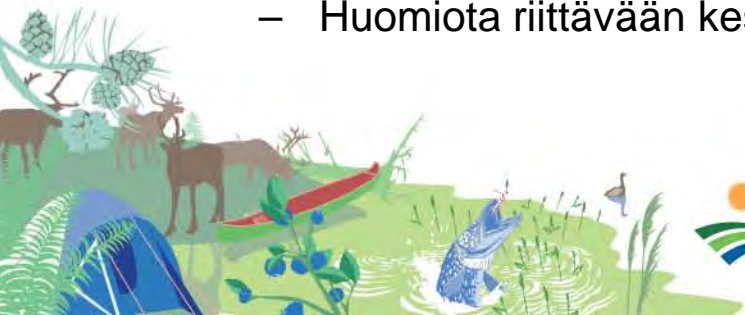
Vapaa-ajan kalastus liikuttaa ihmisiä

- Vapaa-ajan kalastajia n 195 000/vuosi
  - maakunnassa asuu 119 000 vapa-ajankalastajaa
- Keski-Suomeen tullaan kalastamaan muualta
- Lisää erilaisia tulkintoja siitä, miten kalavesiä tulisi hoitaa ja käyttää
- Lisää tarvetta tiedottaa miten Keski-Suomessa kalastetaan ja miettiä kalastuksen sääntöjä

Yhteenveto

- Vapaa-ajan kalastuksessa ja sisävesien käytössä Euroopassa on nähtävissä selvä kehitystrendi
- Yksinkertaiset ratkaisut, kuten kalaistutukset eivät yksin riitä pitämään kalavesiä kiinnostavina ja kunnossa
- EU:n kiinnostus vapaa-ajan kalastusta kohtaan on kasvanut, on varauduttava vastaamaan nouseviin kysymyksiin millaista suomalainen vapaa-ajan kalastus on ja onko se kestävä
- Vapaa-ajankalastusta ja sen toimintatapoja tullaan tarkastelemaan ja vertailemaan myös osana muita toimialoja, kuten luonnonsuojelu tai voimatalous
- Aktiivinen ja suunnitelmallinen ote tärkeämmäksi
  - Kalatalousala aktiivisemmin esille, vapaa-ajan kalastuksen hyödyt esille
  - Suunnitelmallisuutta toimintaan, toiminta samaan suuntaan
  - Huomiota riittävään keskusteluun ja tiedottamiseen

Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Mikä ihmeen AVI? Miten aluehallintovirasto suojelee kalavesiä?

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Ympäristölupavastuualue

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (LSS AVI) toimii

- Pohjanmaan,
- Etelä-Pohjanmaan,
- Keski-Pohjanmaan,
- Pirkanmaan ja
- Keski-Suomen
maakuntien alueilla.

Aluehallintovirastot Päätoimipaikat ja toimipaikat

Aluehallintovirastot

1. Lapin aluehallintovirasto
2. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
3. Länsi- ja Sisä-Suomen
aluehallintovirasto
4. Itä-Suomen aluehallintovirasto
5. Lounais-Suomen aluehallintovirasto
6. Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Ahvenanmaan maakunnassa toimii
Ahvenanmaan valtionvirasto

● **Päätoimipaikka**

● Toimipaikka

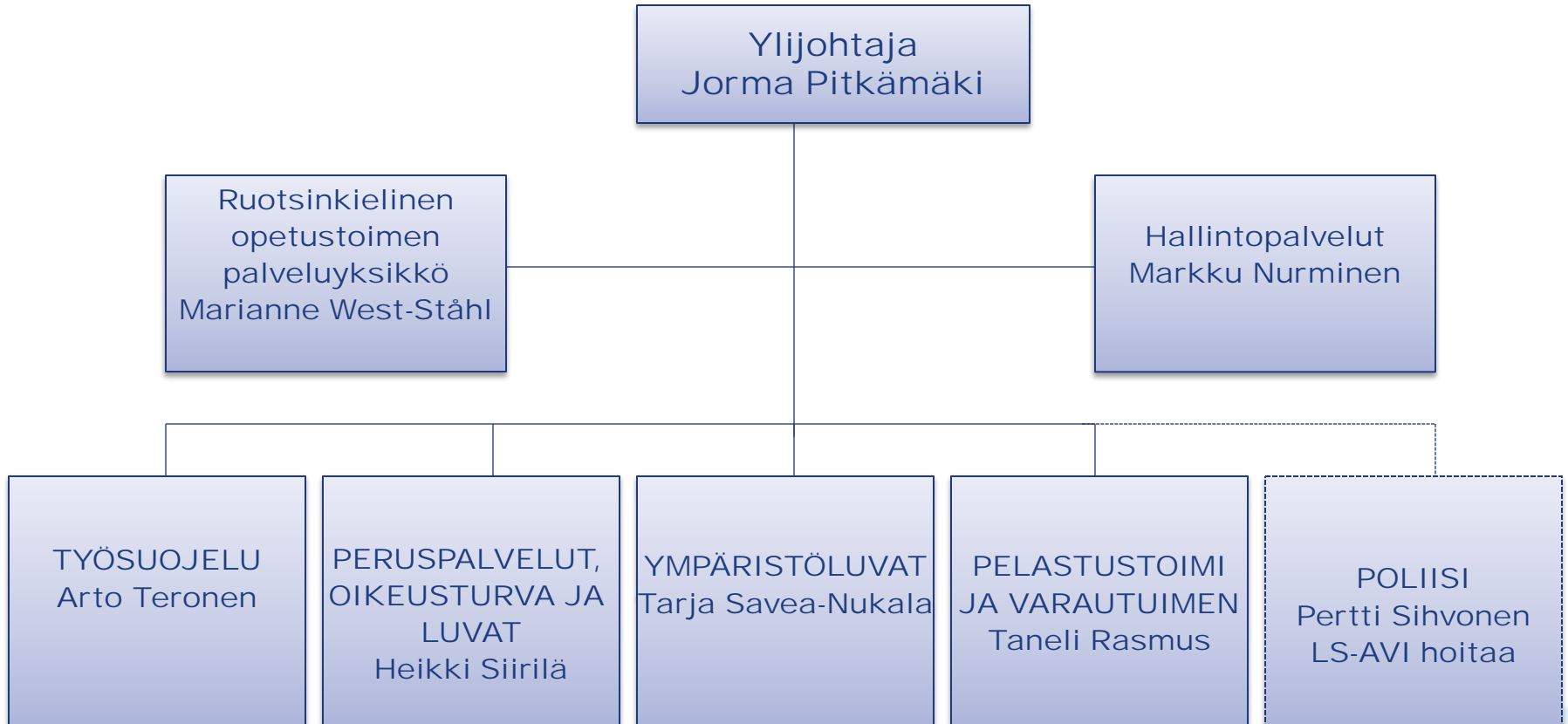
Aluehallintovirasto päättää
henkilöstön työskentelystä
muilla paikkakunnilla.

Henkilöstömäärä noin 300

Vastuualueen johtaja
Tarja Savea-Nukala

Lakipalvelut

Lupasihteeripalvelut

1. Yksikkö

Vesitalousasiat
Kalankasvatus
Turvetuotanto

2. Yksikkö

Teollisuus
Energiatuotanto
Alueellisesti merkittävät
jätehuoltolaitokset
ja jätevedenpuhdistamot
Kaivokset
Satamat, lentoasemat,
terminaalit ja ratapihat
Satamien vesirakentaminen,
kulkuväylät,
pilaantuneet sedimentit

3. Yksikkö

Eläinsuojat
Turkistarhat
Jätehuolto
Jätevedenpuhdistamot
Muu YSL:n mukainen toiminta

- AVIn ympäristölupavastuualue luvittaa
- ELYn ympäristö- ja kalatalousviranomaisen valvoo

LSS AVIn alueen ELYt :

- Etelä-Pohjanmaan (EPO) ELY-keskus
- Pohjanmaan (POH) ELY-keskus
- Keski-Suomen (KES) ELY-keskus
- Pirkanmaan (PIR) ELY-keskus
- Hämeen (HAM) ELY-keskus

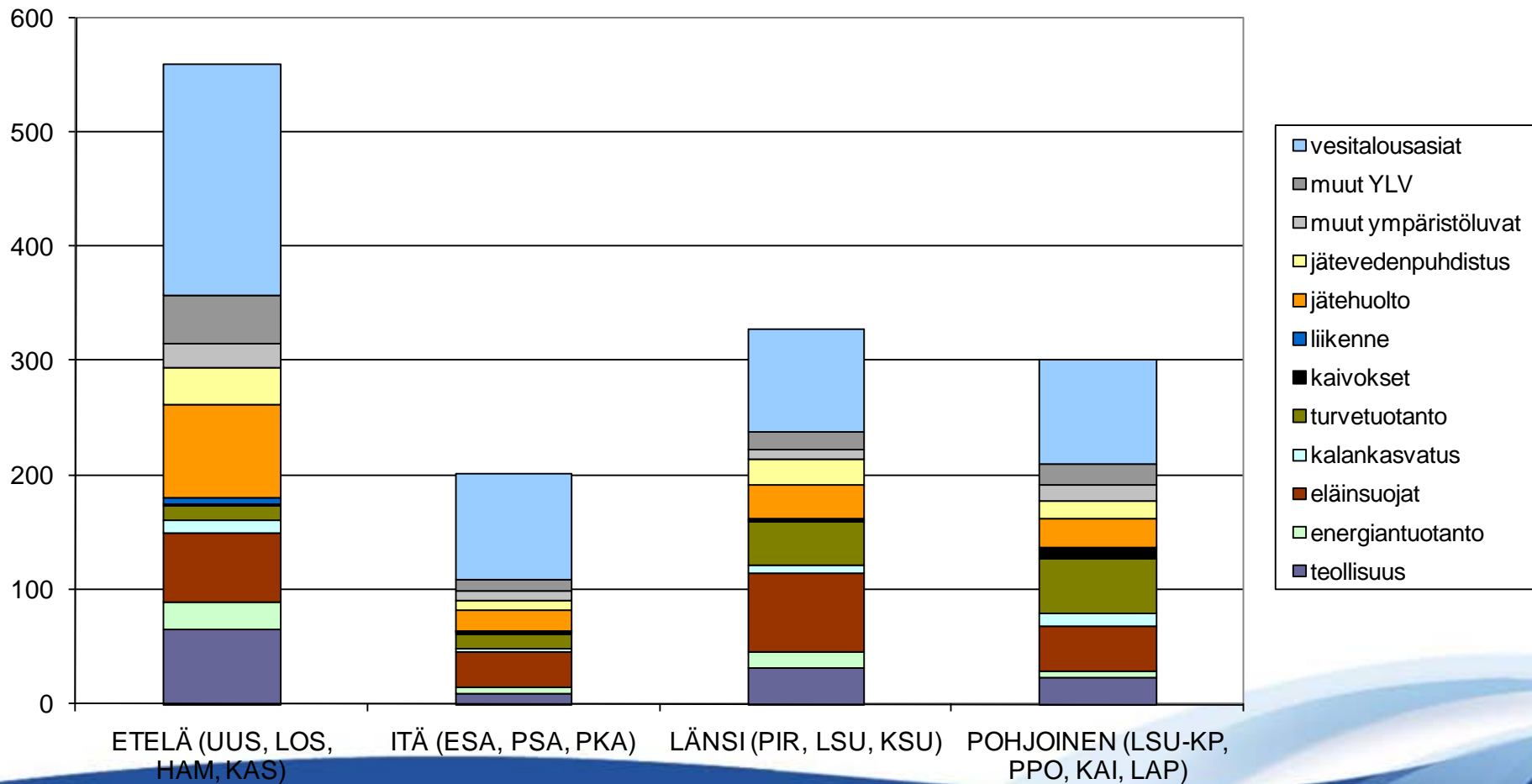

Aluehallintoviraston Ympäristölupavastuualueen tehtävät

- **ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-asiat ja korvausasiat**
- ympäristönsuojelulain mukaiset koetoimintailmoitukset
- ympäristönsuojelulain mukaisten tarkkailusuunnitelmien oikaisuvaatimukset
- **vesilain mukaiset lupa-asiat ja korvausasiat**
- vesilain mukaiset hallintopakkoasiat
- vesilain mukaisten tarkkailusuunnitelmien oikaisuvaatimukset
- kalastuslain ja merensuojelulain mukaiset erityisasiat

- kuntien ympäristölupaviranomaisten ohjaus ja neuvonta

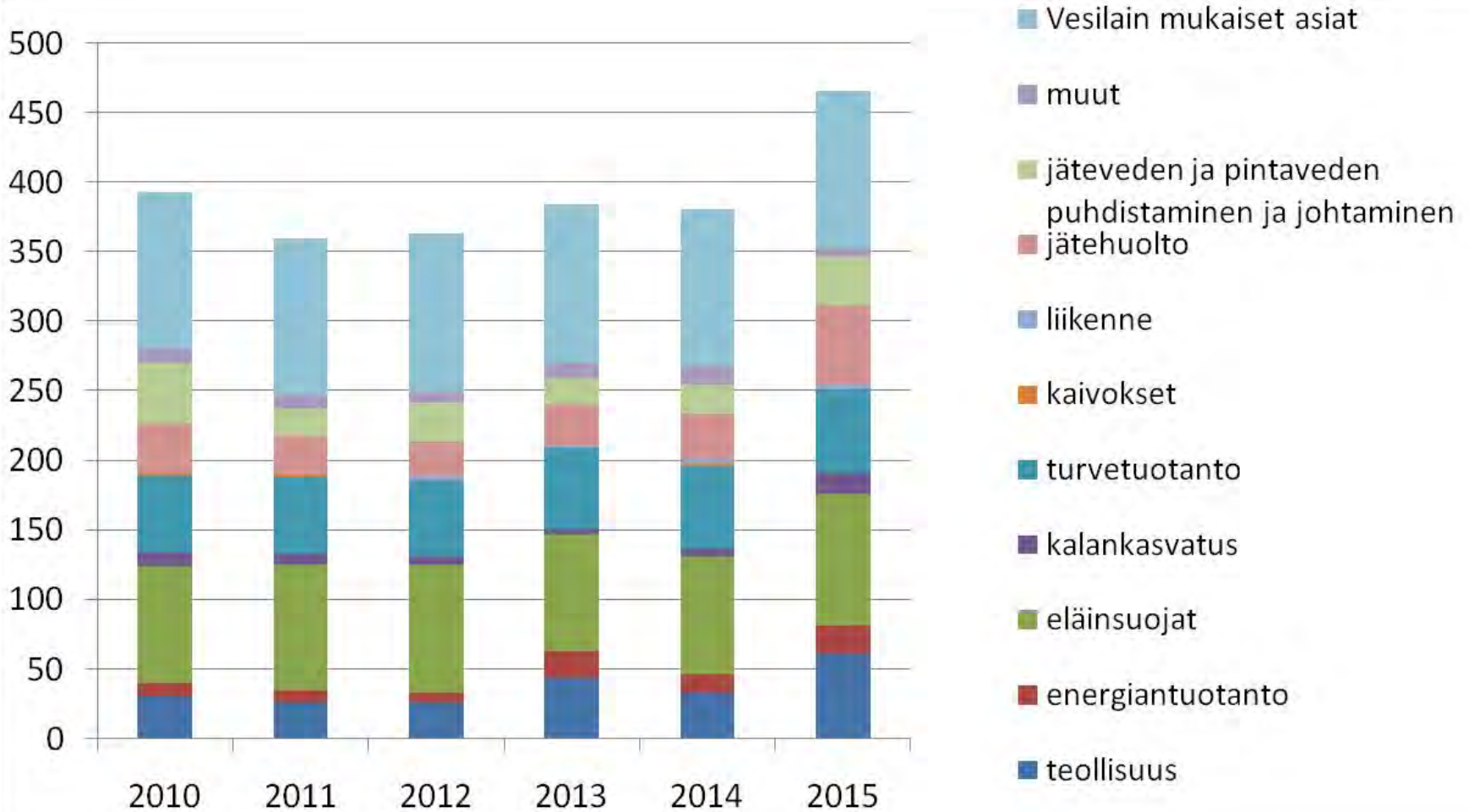

Arvio vireille tulevista asioista toimialoittain ja alueittain keskimäärin 2010-2015

Arvio LSS AVlin vireille tulevista asioista vuosina 2010-2015

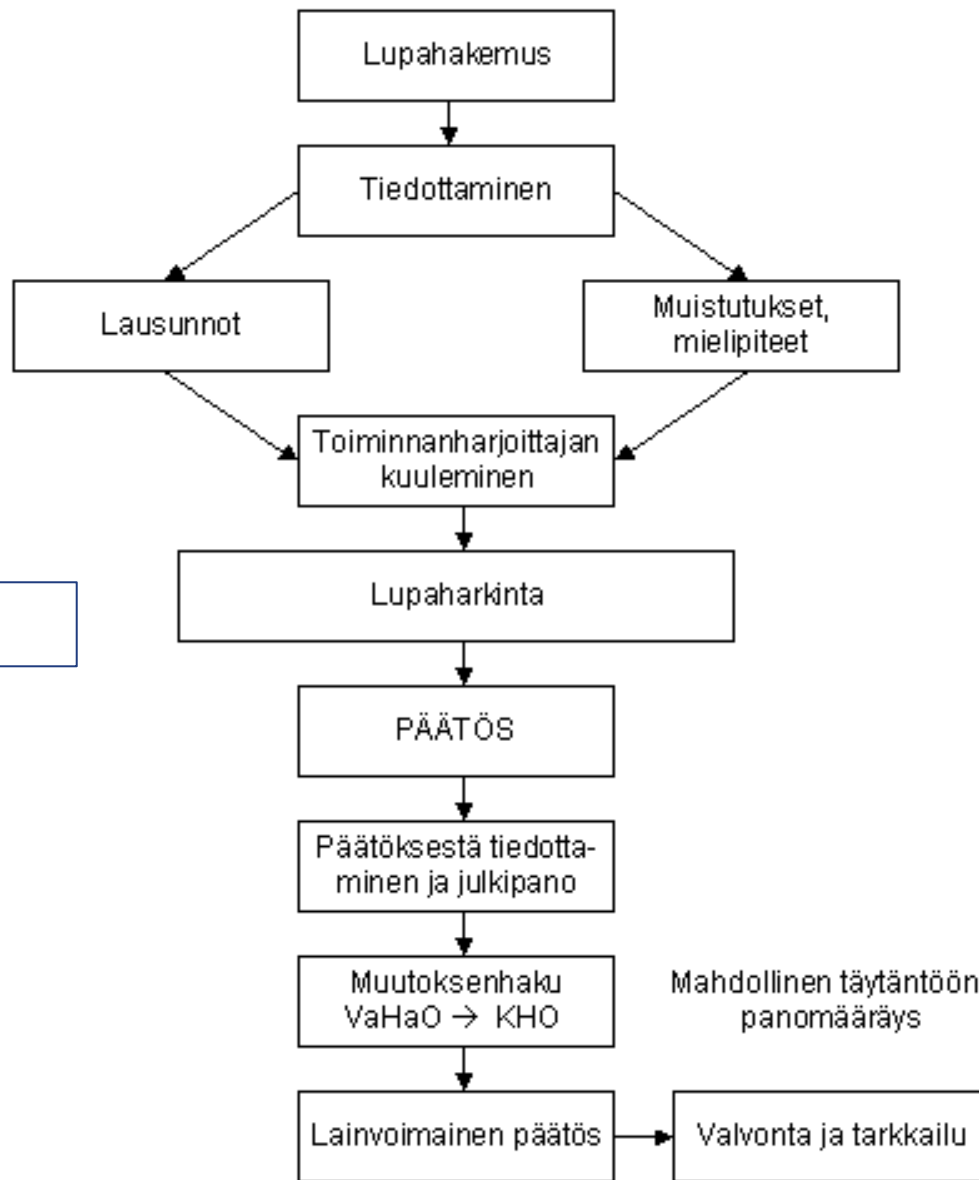

Vireillä olevat asiat 12/2010

	LSS AVI	Keski-Suomi
Kaikki asiat	386	67 (17%)
Vesilain mukaiset asiat	81	23 (28 %)
YSL:n mukaiset asiat	305	34 (14%)
turvetuotanto	81	21 (24 %)

LUPAPROSESSI

Kalavesien huomioiminen lupaprosessissa (1/3)

Hakemuksen sisältövaatimukset

- Selvitys suunnitellun hankkeen vaikutusalueen vedenlaatu-, kalasto- ja kalastustiedoista (silloin kun odotettavissa vaikutuksia)
- Arvio hankkeen vaikutuksista vedenlaatuun, kalakantoihin ja kalastukseen

Tiedottaminen

- Erityistiedoksianto kalaveden omistajille, kalastusalueille ja muille asianosaisille (esimerkiksi rannanomistajat)
- Pyydetään lausunto ELYn ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta
- Lehti-ilmoitukset

Kalavesien huomioiminen lupaprosessissa (2/3)

- Luvanhakijalla mahdollisuus vastata lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin
- Hakija voi muuttaa hakemustaan annettujen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden perusteella

Lupaharkinta

- Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet otetaan huomioon
- Luvanmyöntämisen edellytykset
- Vesilain mukaisissa asioissa intressivertailu
- Vesienhoitosuunnitelma huomioidaan päätöksessä

Muutoksenhaku

- Asianosaisilla mahdollisuus valittaa päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen

Kalavesien huomioiminen lupaprosessissa (3/3)

Päätöksen sisältö

- hakemuksen hylkääminen kokonaan tai osittain
- Toiminnan haitallisten vaikutusten rajoittaminen lupamääräyksillä
- Kalatalousmaksu, istutus- tai muu velvoite toiminnasta aiheutuvan haitan poistamiseksi tai vähentämiseksi
- Vesistö- ja kalatalousvaikutusten tarkkailuvelvoite, raportit kalastusalueelle
- Korvaukset
- Määräajoin tehtävä lupamääräysten tarkistamisvelvoite tai määräaikainen lupa

Erityisesti kalataloutta koskevat hanketyypit 1/2

■ Kalataloudelliset kunnostukset

- Niemisjärven alapuolisten virtavesialueiden ja Kärjenpurun kunnostus, Hankasalmi, Laukaa ja Kangasniemi
- Kolkunjoen virtavesialueiden kunnostus, Pihtipudas ja Viitasaari

■ Vesistöjen kunnostushankkeet

- Kuusijärven ja Hankajärven alimpien vedenkorkeuksien nostaminen, Keuruu
- Kaihlalammen kunnostamista koskeva lupahakemus, Saarijärvi
- Pirtti-Herttujärven vedenkorkeuksien nostaminen rakentamalla pohjapato Kaivantojoen yläosaan ja pysyvän käyttöoikeuden myöntäminen pohjapatoa varten tarvittavaan maa-alueeseen, Hankasalmi

Erityisesti kalataloutta koskevat hanketyypit 2/2

■ Kalatiet

- Kalatien rakentaminen Lestijokeen Korpelan voimalaitoksen yhteyteen, Kannus

■ Kalanviljely

- Myllykosken kalanviljelylaitoksen ympäristöluvan tarkistaminen, Joutsa